

DECIZIE

24 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Tatiana Vieru
Maria Ghervas, Iuliana Oprea

examinând recursul declarat de către Mihail Postovan,
în cauza civilă la cererea introductivă a Direcției Administrare Fiscală Centru a Inspectoratului Fiscal de Stat pe municipiul Chișinău cu privire la intentarea procesului de insolvență față de Societatea cu Răspundere Limitată „Retfel-Grup”,
împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2017, prin care a fost admisă cererea lichidatorului Societății cu răspundere limitată „Retfel-Grup” în procedura simplificată a falimentului, Vladimir Balan cu privire la încasarea remunerației și a cheltuielilor aferente perioadei activității în calitate de lichidator,

c o n s t a t ă :

La 12 iunie 2015, Direcția Administrare Fiscală Centru a Inspectoratului Fiscal de Stat pe municipiul Chișinău, a depus cerere introductivă cu privire la intentarea procesului de insolvență față de SRL „Retfel-Grup” din motivul incapacității de plată a datoriilor.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2015, a fost admisă spre examinare cererea introductivă depusă de către Direcția Administrare Fiscală Centru a Inspectoratului Fiscal de Stat pe municipiul Chișinău, privind intentarea procesului de insolvență față de SRL „Retfel-Grup”, în scopul prevenirii modificării bunurilor debitorului au fost aplicate măsurile de asigurare corespunzătoare, în calitate de administrator provizoriu a fost desemnat Vladimir Balan.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 08 septembrie 2015, a fost admisă cererea introductivă depusă de Direcția Administrare Fiscală Centru a Inspectoratului Fiscal de Stat pe municipiul Chișinău, constatată insolvențarea debitorului SRL „Retfel-Grup” și dispusă inițierea procedurii simplificate a falimentului și dizolvarea debitorului, cu desemnarea lui Vladimir Balan în calitate de lichidator.

La 08 august 2016, lichidatorul SRL „Retfel-Grup”, Vladimir Balan, a depus cerere cu privire la încasarea în mod solidar din contul organelor de conducere ale debitorului SRL „Retfel-Grup”, remunerația sa pentru activitatea desfășurată în calitate de lichidator în sumă de 125 400 lei și a cheltuielilor suportate în calitate de lichidator, în sumă de 1 729,6 lei.

În motivarea cererii, lichidatorul Vladimir Balan a invocat că prin hotărârea adunării creditorilor SRL „Retfel-Grup” din data de 08 februarie 2016, reflectată în procesul-verbal

nr.1, i-a fost stabilită o remunerație fixă pentru activitatea desfășurată în sumă de 11 400 lei lunar, din momentul desemnării în funcția de lichidator și o remunerație de succes în mărime de 3% din creanțele achitate.

A menționat că, de la data intentării procedurii de faliment simplificat și desemnării sale în calitate de lichidator 08 septembrie 2015 și până la data de 08 august 2016, onorariul fix constituie suma de 125 400 lei.

La fel, a susținut că, conform hotărârii adunării creditorilor din 08 februarie 2016 au fost aprobate și cheltuielile suportate de lichidator în sumă de 1 729,6 lei, legate de publicarea hotărârii de intentare a procesului de faliment simplificat în Monitorul Oficial al RM, corespondența poștală și cheltuieli de cancelarie.

Cu referire la prevederile art.70 alin.(13) al Legii insolvabilității, a concretizat că în cazul în care se constată că debitorul nu dispune de bunuri sau că bunurile lui nu pot acoperi cheltuielile procedurii de insolvabilitate, procedurii falimentului, achitarea onorariului fix administratorului/lichidatorului, precum încasarea cheltuielilor aferente se trec în mod solidar în obligația organelor de conducere ale debitorului consemnate la art. 247 al Legii insolvabilității.

Așa dar, a indicat lichidatorul SRL „Retfel-Grup”, Vladimir Balan, că potrivit informației ÎS „Camera Înregistrării de Stat” membri ai organelor de conducere ale debitorului SRL „Retfel-Grup” sunt Mihail Postovan, administrator, Irina David, fondator cu 60% din capitalul social și Valentina Lefter, fondator cu 40% din capitalul social, persoane care urmează să-l remunereze pentru activitatea desfășurată în calitate de lichidator.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016, a fost admisă cererea lichidatorului SRL „Retfel-Grup”, în procedura simplificată a falimentului, Vladimir Balan, și trecută în obligația solidară a administratorului și asociaților SRL „Retfel-Grup”, Mihail Postovan, Irina David și Valentina Lefter achitarea onorariului fix a lichidatorului SRL „Retfel-Grup”, Vladimir Balan, în sumă de 125 400 lei și a cheltuielilor suportate de lichidator în sumă de 1729,6 lei. A fost încasat în mod solidar din contul lui Mihail Postovan, Irinei David și Valentinei Lefter în beneficiul lichidatorului Vladimir Balan suma de 125 400 lei cu titlu de onorariul fix și suma de 1729,6 lei cu titlu de cheltuieli avansate.

La 21 decembrie 2016, Mihail Postovan a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate în partea ce ține de stabilirea onorariului fix lichidatorului Vladimir Balan cu remiterea pricinii în această parte spre rejudecare.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 01 martie 2017, s-a admis recursul declarat de către Mihail Postovan, s-a casat încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016, în partea admiterii cererii depuse de către lichidatorul SRL „Retfel-Grup”, Vladimir Balan cu privire la încasarea remunerației lichidatorului, cu restituirea pricinii în acea parte spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău. În rest încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016 s-a menținut.

La 05 aprilie 2017, lichidatorul SRL „Retfel-Grup”, Vladimir Balan, a depus o cerere de concretizare a cerințelor privind încasarea remunerației lichidatorul SRL „Retfel-Grup”.

Astfel, a solicitat a trece în obligația solidară a administratorului și asociaților SRL „Retfel-Grup” - Mihail Postovan, Irina David și Valentina Lefter, achitarea onorariului fix de lichidator în mărime de 125 400 lei, încasarea în mod solidar de la Mihail Postovan, Irina David și Valentina Lefter în beneficiul său a onorariului fix în mărime de 125 400 lei.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2017, s-a admis cererea lichidatorului SRL „Retfel Grup”, s-a trecut în obligația solidară a administratorului și asociaților SRL „Retfel Grup” - Postovan Mihai, David Irina și Lefter Valentina, achitarea onorariului fix a lichidatorului SRL „Retfel Grup” - Balan Vladimir, în mărime de 125 400 lei, s-a încasat în mod solidar de la Mihai Postovan, Irina David (Lefter) și Valentina Lefter în folosul lichidatorului Balan Vladimir onorariul fix în mărime de 125 400 lei.

Considerând neîntemeiată încheierea instanței de insolvență, Postovan Mihail a înaintat cerere de recurs, prin care solicită repunerea în termen a recursului, casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2017, cu remiterea cauzei spre rejudecare în alt complet de judecată.

În motivarea recursului, recurentul indică că nu a fost prezent la examinarea cauzei în fond, astfel fiind în imposibilitate de ași apăra drepturile și interesele garantate de lege. Faptul aflării în afara hotarelor țării, se confirmă prin biletele de călătorie, anexate la materialele cauzei (f.d. 105 -107).

La fel, menționează că cu copia încheierii recurate, a luat cunoștință la 01 noiembrie 2017, anexând în acest sens copia plicului poștal (f.d. 108).

Consideră recurentul încheierea instanței de insolvență din 27 septembrie 2017, neîntemeiată, deoarece onorariul și cheltuielile lichidatorului au fost încasate ilegal.

La 05 decembrie 2017, în adresa intimatului lichidatorul SRL „Retfel-Grup”, în procedura simplificată a falimentului, Vladimir Balan a fost expediată spre cunoștință copia recursului declarat de către Mihail Postovan, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs, însă intimatul nu și-a valorificat acest drept și nu a depus referință.

Potrivit art. 1 alin. (4) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, în vigoare din 14 martie 2013, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

În conformitate cu art. 8 alin. (1) din Legea enunțată, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

În conformitate cu art. 425 Cod procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Luând în considerare faptul că încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2017, a fost recepționată de către recurent la 30 octombrie 2017, instanța de recurs consideră recursul declarat la 09 noiembrie 2017, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Potrivit art.8 alin.(3) din Legea insolvenței, nr.149 din 29 iunie 2012, recursul se examinează în termen de 60 de zile de la înregistrarea dosarului în instanța de recurs, în modul prevăzut de Codul de procedură civilă, într-un complet de 3 judecători, fără participarea părților, în baza dosarului și a materialelor anexate la recurs.

Studiind materialele dosarului, verificând legalitatea și temeinicia încheierii contestate în raport cu criticile formulate în cererea de recurs, în coroborare cu normele de drept material și procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a încheierii recurate și restituirea pricinii spre rejudecare în prima instanță din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Instanța de recurs precizează că, obiectul acțiunii deduse judecării este obligația membrilor organelor de conducere a debitorului insolubil la achitarea remunerației și a cheltuielilor aferente perioadei activității lichidatorului SRL „Retfel-Grup”, Balan Vladimir, iar în situația din speță trecerea obligației de plată a onorariului fix pe seama organelor de conducere este una solidară, prin urmare, aceste circumstanțe impun casarea integrală a încheierii Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2017.

Din materialele cauzei rezultă că, la data de 08 august 2016, lichidatorul SRL „Retfel-Grup”, Vladimir Balan a depus cerere cu privire la încasarea în mod solidar din contul organelor de conducere ale debitorului SRL „Retfel-Grup” a remunerației pentru exercitarea funcției în calitate de lichidator în perioada 08 septembrie 2015 – 08 august 2016 în sumă de 125 400 lei și a cheltuielilor suportate în calitate de lichidator în sumă de 1 729,6 lei.

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 06 decembrie 2016 a stabilit remunerația lichidatorului SRL „Retfel-Grup”, în procedura simplificată a falimentului, Vladimir Balan în mărime de 125 400 lei și a încasat în mod solidar din contul lui Mihail Postovan, Irinei David și Valentinei Lefter în beneficiul lichidatorului Vladimir Balan suma de 125 400 lei cu titlu remunerație și suma de 1729,6 lei cu titlu de cheltuieli avansate.

Judecând pricina în ordine de recurs, Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 01 martie 2017, a admis recursul declarat de către Mihail Postovan, a casat încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016, în partea admiterii cererii depuse de către lichidatorul SRL „Retfel-Grup”, Vladimir Balan cu privire la încasarea remunerației lichidatorului, și a restituit cauza în acea parte spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în rest încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016 s-a menținut.

Lichidatorul SRL „Retfel-Grup”, Vladimir Balan, la data de 05 aprilie 2017, a depus o cerere de concretizare a cerințelor, solicitând a trece în obligația solidară a administratorului și asociaților SRL „Retfel-Grup” - Mihail Postovan, Irina David și Valentina Lefter, achitarea onorariului fix de lichidator în mărime de 125 400 lei, încasarea în mod solidar de la Mihail Postovan, Irina David și Valentina Lefter în beneficiul său a onorariului fix în mărime de 125 400 lei.

Rejudecând pricina, Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 27 septembrie 2017, a admis cererea lichidatorului SRL „Retfel Grup”, a trecut în obligația solidară a administratorului și asociaților SRL „Retfel Grup” - Postovan Mihail, David Irina și Lefter Valentina, achitarea onorariului fix a lichidatorului SRL „Retfel Grup” - Balan Vladimir, în mărime de 125 400 lei, a încasat în mod solidar de la Mihail Postovan, Irina David (Lefter) și Valentina Lefter în folosul lichidatorului Balan Vladimir onorariul fix în mărime de 125 400 lei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că încheierea primei instanțe este pripită.

Potrivit art.70 alin.(1), (2), (3), (4), (7), (12) și (13) al Legii insolvenței, pentru îndeplinirea funcțiilor, administratorul/lichidatorul are dreptul la remunerație și la compensarea cheltuielilor aferente.

Remunerația administratorului/lichidatorului se constituie din onorarii fixe și onorarii de succes sub formă procentuală și se achită în monedă națională, inclusiv în cazul în care remunerația se determină în funcție de creanțe/sume în valută străină.

Astfel, quantumul onorariului fix al administratorului/lichidatorului se stabilește de către comitetul creditorilor ori, în cazul în care acesta nu este constituit, de către adunarea creditorilor prin negocieri. Acest quantum nu poate fi mai mic de coeficientul mediu de multiplicare recomandat pentru stabilirea salariului de funcție al conducătorilor încadrați în unități care nu aplică sistemul de salarizare bazat pe rețeaua tarifară unică de salarizare, înmulțit la quantumul minim garantat al salariului din sectorul real la unitățile cu autonomie financiară.

Reține instant de recurs că onorariul fix stabilit pentru administrator/lichidator se plătește lunar din patrimoniul debitorului.

Iar, onorariul de succes sub formă procentuală se plătește din contul creditorilor, în funcție de volumul și de complexitatea administrării, în quantum de cel mult 5% din sumele distribuite creditorilor în urma valorificării masei debitoare și/sau suma creanțelor stinse prin compensare, cu transmiterea în natură în contul datoriei a bunurilor din masa debitoare. În cazul în care statul este creditor majoritar, onorariul de succes sub formă procentuală se stabilește în baza unei grile aprobate prin hotărâre de Guvern.

Cheltuielile aferente procedurii instituite prin prezenta lege, inclusiv cheltuielile de publicare, notificare, convocare și comunicare a actelor de procedură efectuate de către administrator/lichidator vor fi suportate din patrimoniul debitorului.

În cazul în care se constată că debitorul nu dispune de bunuri sau că bunurile lui nu pot acoperi cheltuielile procedurii de insolvență sau ale procedurii falimentului,

achitarea onorariului fix administratorului/lichidatorului, precum și compensarea cheltuielilor aferente se trec în mod solidar, prin încheiere judecătorească, în obligația organelor de conducere ale debitorului consemnate la art.247. Încheierea judecătorească se emite cu citarea administratorului/lichidatorului, a membrilor organelor de conducere ale debitorului în a cărei obligație se cere trecerea acoperirii cheltuielilor masei debitoare, a președintelui comitetului creditorilor. Încheierea poate fi atacată cu recurs de persoanele vizate în ea. Neprezentarea părților citate legal nu împiedică examinarea cauzei.

Raportând normele legale menționate la circumstanțele speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că la stabilirea mărimii remunerației lichidatorului, prima instanță urma să se conducă de volumul și complexitatea administrării.

Instanța de recurs reține că, la înaintarea cererii cu privire la încasarea remunerației, lichidatorul a solicitat suma de 125 400 lei, cu titlu de remunerare pentru activitatea desfășurată în calitate de lichidator al SRL „Retfel-Grup” în perioada 08 septembrie 2015 – 08 august 2016, iar prin cererea de concretizare a pretențiilor înaintată de lichidatorul SRL „Retfel-Grup”, a solicitat a trece în obligația solidară a administratorului și asociaților SRL „Retfel-Grup” - Mihail Postovan, Irina David și Valentina Lefter, achitarea onorariului fix de lichidator în mărime de 125 400 lei, încasarea în mod solidar de la Mihail Postovan, Irina David și Valentina Lefter în beneficiul său a onorariului fix în mărime de 125 400 lei.

Prima instanță rejudecând pricina a admis integral cererea lichidatorului SRL „Retfel Grup”, trecând în obligația solidară a administratorului și asociaților SRL „Retfel Grup” - Postovan Mihail, David Irina și Lefter Valentina, achitarea onorariului fix a lichidatorului SRL „Retfel Grup” - Balan Vladimir, în mărime de 125 400 lei, încasând în mod solidar de la Mihail Postovan, Irina David (Lefter) și Valentina Lefter în folosul lichidatorului Balan Vladimir onorariul fix în mărime de 125 400 lei, deși lichidatorul în susținerea solicitărilor sale nu a prezentat instanței de insolvență careva probe, care ar confirma volumul și complexitatea administrării. Or, la materialele cauze este prezentă doar o listă a activității întreprinse de lichidator pe parcursul procedurii de faliment simplificat al debitorului (f.d. 80).

Prin urmare, instanța de insolvență urma să îndeplinească constatările instanței ierarhic superioare expuse prin decizia Curții Supreme de Justiție din 01 martie 2017, și să stabilească care a fost implicarea nemijlocită a lichidatorului în perioada 08 septembrie 2015 – 08 august 2016, cum ar fi raporturi lunare ale lichidatorului Vladimir Balan, care ar justifica activitatea sa zi de zi, întru stabilirea remunerației pentru timpul efectiv lucrat.

Instanța de recurs reiterează că, mărimea remunerației lichidatorului urma a fi stabilită în funcție de volumul și complexitatea administrării, aspecte neglijate de instanța de insolvență.

Potrivit art. 70 alin. (5) al Legii insolvenței onorariul fix al administratorului/lichidatorului poate fi variabil, în limitele formulate la alin.(3). El poate descrește direct proporțional cu durata procesului după primul an de la emiterea hotărârii

de intentare a procesului de insolvabilitate și/sau poate fi mai mic în perioadele în care nu este necesară implicarea administratorului/lichidatorului.

Astfel, având în vedere faptul că Curtea de Apel Chișinău nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele pricinii, ce au importanță pentru aplicarea corectă a normelor de drept material și procedural, instanța de recurs apreciază încheierea instanței de judecată ca fiind prematură.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră imposibilă corectarea erorii admise de către instanța de judecată în condițiile procedurii prevăzute de către legislația procesuală, motiv pentru care cauza urmează a fi restituită spre rejudecare.

La rejudecarea pricinii, instanța de insolvabilitate urmează să țină cont de cele indicate, să verifice și alte circumstanțe ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 CPC, probele administrate pe dosar, și în dependență de situația stabilită, în raport cu normele de drept material care reglementează relațiile economice, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral încheierea primei instanței și de a restitui pricina spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Mihail Postovan.

Se casează integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2017, în cauza civilă la cererea introductivă a Direcției Administrare Fiscală Centru a Inspectoratului Fiscal de Stat pe municipiul Chișinău cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate față de Societatea cu Răspundere Limitată „Retfel-Grup”, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Maria Ghervas

Iuliana Oprea